Trontale

Taler
Harald 5

Dato
3 oktober 2023

Sted
Stortinget

Omstendigheter
Åpningen av det 168. storting

Ærede President, Folkets representanter. Jeg hilser Stortinget velkommen til ansvarsfullt arbeid og ønsker at det må bli til gagn for fedrelandet.

En av de største endringene i Norge de neste årene, er at vi blir flere eldre. Regjeringen vil legge til rette for at eldre skal kunne oppleve en aktiv alderdom og trygg eldreomsorg. Det gjelder uavhengig av bakgrunn, funksjonsnivå eller om de bor i byen eller på landet.

Vår felles helsetjeneste skal sikre at vi alle får helsehjelp av høy kvalitet. Derfor vil regjeringen sørge for å bygge flere sykehjemsplasser og sikre nok fastleger og fagfolk i den offentlige helsetjenesten i årene fremover.

Regjeringen vil også sikre bedre pasientforløp og et bedre samarbeid mellom kommuner og sykehusene. Rekruttering av fagfolk til vår felles helsetjeneste må bli bedre. Regjeringen ønsker ikke at helprivate tilbud vokser på bekostning av det offentlige.

Regjeringen vil legge frem en reform som skal forebygge rusmiddelproblemer bedre og sørge for at god hjelp, behandling og oppfølging gis tidligere.

Det siste året har vi opplevd kraftig prisvekst og uro i internasjonal økonomi. Prisveksten svekker kjøpekraft for folk, offentlige budsjetter og handlingsrommet til private virksomheter.

Vi har solide institusjoner for å få bukt med prisveksten i Norge. Norges Bank bruker sitt renteverktøy for å nå målet om lav og stabil inflasjon. Våre ansvarlige parter i arbeidslivet reduserer risikoen for lønns- og prisspiraler gjennom

frontfagsmodellen. Regjeringen trekker i samme retning gjennom trygg økonomisk styring og ansvarlig pengebruk.

Den høye prisveksten rammer særlig de med lavest inntekt. Regjeringen iverksetter mange tiltak for å skape økt trygghet for folk gjennom:
- Et skattesystem som omfordeler.
- Mer velferd for alle.
- Et sterkere sikkerhetsnett for de som står utenfor utdanning og arbeid.

De siste månedene har prisveksten falt. Det gir håp om at tiden med høy prisvekst kan være i ferd med å gå mot slutten.

Selv i en verden preget av uro, står norsk økonomi sterkt. Bedriftene investerer mer enn noen gang tidligere. Arbeidsledigheten er lav.

I Norge skal vi aldri sløse med den viktigste ressursen vi har: menneskene. Derfor er det gledelig å se at det er en klar nedgang i personer som verken er i jobb eller utdanning. Antall personer i jobb har aldri vært høyere.

Det er mange bedrifter som melder om mangel på kvalifisert arbeidskraft.

Regjeringen vil legge til rette for at flere kan komme i arbeid. De med nedsatt arbeidsevne og helsemessige utfordringer, skal gis bedre muligheter til å bruke arbeidsevnen.

Med en ny ungdomsgaranti vil regjeringen styrke innsatsen overfor unge som trenger hjelp til å komme i arbeid, utdanning eller opplæring.

Regjeringen jobber for at alle som ønsker det, skal ha hele og faste stillinger. Regelverket skal legge til rette for ansettelser direkte i virksomheten der arbeidet utføres. Arbeidsforholdene skal være ryddige og forutsigbare. På den måten vil regjeringen sikre trygghet for arbeid og trygghet i arbeid.

Regjeringen vil legge til rette for bosetting, næringsutvikling og et godt tjenestetilbud i by og bygd i hele landet. Det skal bli mer attraktivt for barnefamilier å bosette seg i distriktene. Regjeringen fører en politikk der kommunene får ressurser og handlefrihet til å løse viktige velferdsoppgaver og føre en aktiv næringspolitikk. For å bygge sterkere lokalsamfunn, skal

lokalsamfunnene få bestemme mer selv og folk få mer makt over egen hverdag.

Regjeringen vil legge til rette for at flere skal mestre skoleløpet og bli kvalifisert for arbeid og videre utdanning.

Regjeringen vil legge frem meldinger til Stortinget om grunnskolen, om sosial mobilitet og sosial utjevning og om profesjonsutdanningene.

Utgiftene for familier ved å ha barn i barnehage skal senkes. Kvaliteten i barnehagen skal økes gjennom bedre kompetanse.

Skolehverdagen skal bli mer praktisk og variert, og alle skal utvikle lese-, skrive- og regneferdigheter tidlig. Regjeringen vil lovfeste at alle nye lærere i skolen må ha lærerutdanning.

Laget rundt barn og unge skal styrkes, og flere skal inkluderes i idrett, kultur og frivillig arbeid.

Tilgangen til høyere utdanning skal styrkes over hele landet.

I året som har gått har vi sett Russlands angrep på Ukraina fortsette. Lidelsene og ødeleggelsene gjør dypt inntrykk.

Vi vet ikke hvordan krigen utvikler seg. Men vi vet at Russland har undervurdert ukrainernes motstandskraft og kampvilje. Russland har også undervurdert vestlige lands samhold og vilje til å kjempe for frihet, menneskerettigheter og demokrati.

President Zelenskyjs fredsplan viser at Ukraina klarer å forsvare seg mot Russland og samtidig ha tanker om hvordan en rettferdig og varig fred kan se ut i fremtiden.

Norge støtter oppfølgingen av fredsplanen. Vi tar samtidig vår del av ansvaret: Her hjemme ved at nesten 50 000 ukrainske flyktninger har blitt bosatt i norske kommuner. I Ukraina gjennom det femårige Nansen-programmet på 75 milliarder kroner. Og i internasjonale institusjoner som FN, NATO og Verdensbanken, for å løse de store utfordringene verden står overfor.

Medlemskapet i NATO er bærebjelken i norsk sikkerhetspolitikk. NATO står sterkere og mer samlet enn noensinne. Med Finland, og snart Sverige, som nye medlemmer, har vi fått et samlet Norden i forsvarsalliansen. Vi står tryggere sammen.

Regjeringen vil oppnå NATOs to-prosentmål. Det innebærer betydelige investeringer i personell, kompetanse, materiell og teknologi. Regjeringen vil fremme en ny langtidsplan for forsvarssektoren og ta initiativ til dialog med Stortinget om prosessen.

Det er nødvendig å styrke nasjonal sikkerhet og beredskap. Regjeringen vil følge opp Totalberedskapskommisjonen og Forsvarskommisjonen.

Regjeringen prioriterer norsk matproduksjon og matsikkerhet høyt. Regjeringen har blant annet startet etablering av beredskapslager for korn.

Krigen i Ukraina minner oss på at energipolitikk også er sikkerhetspolitikk. Russland fortsetter å bruke energi som et våpen og pressmiddel. Det gjør det enda viktigere at Norge forblir en stabil og forutsigbar gassleverandør til Europa.

I Norge skal det bygges ut mer fornybar kraft og mer nett, og vi skal bruke energien mer effektivt. Regjeringen har lyst ut en konkurranse om de første områdene for havvind. Målet er at mer areal kan åpnes i årene fremover.

For å nå klimamålene, og sikre høy sysselsetting og bærekraftig verdiskaping, er det nødvendig at næringslivet omstiller seg.

Regjeringen vil legge til rette for nye lønnsomme arbeidsplasser, utslippskutt, eksportvekst og flere klimavennlige industrietableringer over hele landet.

Energiomstillingen skal gi lokale ringvirkninger gjennom næringsutvikling. Samtidig skal hensynet til natur, miljø og sameksistens med andre næringer ivaretas.

Reindriften er en viktig samisk kulturbærer og tilstrekkelige arealer er avgjørende for en bærekraftig reindrift. Regjeringen jobber med tiltak som ivaretar reindriftens interesser.

Energiomstillingen koster, men er nødvendig: I sommer fikk vi stadig påminnelser om at klimaet er i rask endring. Både lokalbefolkning og turister rømte fra skogbranner sør i Europa, og i august ble mange hjem og infrastruktur ødelagt som følge av flom og ekstremvær i Norge.

Juli er den varmeste måneden som noensinne er målt på verdensbasis.

Regjeringen øker innsatsen for å redusere klimagassutslippene og vil styrke klimatilpasningen. Det gjelder her hjemme, der regjeringen i statsbudsjettet vil legge frem et eget klimabudsjett med nye klimatiltak. Og det gjelder ute i verden, der regjeringen vil forene klima- og utviklingspolitikken.

Pandemi, krig i Europa, energikrise, forverret klima og høy prisvekst er noen av utfordringene som har møtt oss i dette tiåret. Vi må ta de rette valgene for å bevare våre felles verdier og bidra til et fredelig Europa. Og for å komme ut av denne perioden med et fortsatt sterkt fellesskap, fortsatt høy tillit til hverandre og mindre sosiale og geografiske forskjeller.

Det er en kvalitet ved det norske demokratiet at vi evner å finne sammen i saker som krever det. Regjeringen ser frem til et godt samarbeid med Stortinget.

Jeg ber Gud velsigne Stortingets arbeid, og erklærer Norges 168. storting for åpnet.

Kilde
regjeringen.no

Emneoversigt
Arbeidsliv, Arbeidsløshet, Krig, NATO, Trontale, Uro, Økonomi

URI
https://www.virksommeord.no/tale/trontale